

‘Heerlijke citroengeur’

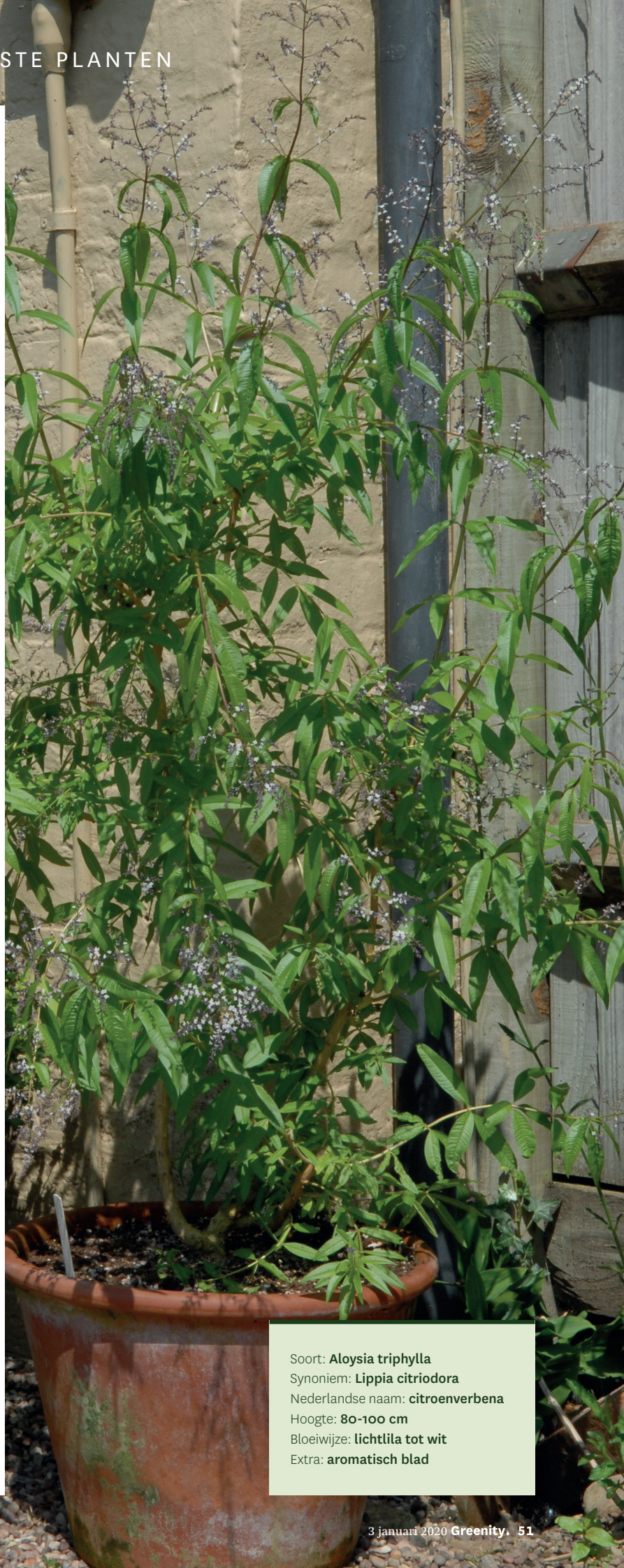
Tekst en fotografie: Emiel van den Berg

Om eerst maar bij de naam te beginnen: onder *Lippia citriodora* is de plant het bekendst maar officieel heet hij *Aloysia triphylla*. “In onze omgeving noemen we hem cedrina, hoewel ook citroenmelisse die naam heeft”, vertelt Frans van Munster, die woont in het Zuid-Italiaanse Puglia, waar hij kookcursussen aan toeristen geeft en kookboeken schrijft. Rondom zijn woning groeien diverse kruiden, waaronder deze sterk naar citroen geurende *Aloysia*. “Mijn vrouw Anna zet er elke ochtend een lekkere pot thee van. Verbena, roepen sommigen bij het proeven, citronella, weten anderen, maar het is geen van beide. Citroenverbena is voor ons Nederlanders de bekendste naam.”

Het geslacht *Aloysia* behoort tot de Verbenaceae, een familie nauw verwant aan de lipbloemenfamilie. Onder andere ook *Duranta*, *Lantana* en uiteraard *Verbena* behoren tot deze ijzerhardfamilie. De geslachtsnaam *Aloysia* is oud-Latijns voor Louise, de plant is in 1784 vernoemd naar de toenmalige kroonprinses van Spanje Maria Louise. De soortnaam *triphylla* verwijst naar het driedelige blad.

HALFHEESTER

Citroenverbena is in Nederland een halfheester met kruidachtige stengels die aan de voet stevig verhouten. De plant is daarom zowel binnen het sortiment vaste planten als heesters aan te treffen. Van nature groeit de citroenverbena in Chili en Argentinië, waar hij een slanke en sterk vertakkende heester van ruim 2 meter hoogte vormt. “Ook hier in Zuid-Italië kan de plant zich fors ontwikkelen, maar snoeien vormt geen probleem.” Van Munster vertelt over een oudere boer die hem ooit in de winter bezocht. Hij keek naar de struik vol kale sprietten, schudde zijn hoofd en vroeg om een snoeischaar. “Hij knipte alle takken tot tien centimeter boven de grond af en liet ons achter met een vraagteken. Toen het voorjaar aanbrak, snaptten wij zijn rigoureuze ingreep. De plant kwam sterker en gezonder terug.” Snoeien in Nederland kan altijd het best na de winter, meestal overwintert de wat vorstgevoelige citroenverbena hier in pot op een (bijna) vorstvrije plek. “Dan blijft hij vast in leven.” Kenmerkend voor *Aloysia triphylla* zijn de vierkante stengels en het zogezegd driedelige blad. Elk blad is 7 tot 10 cm lang en circa 1,5 cm breed en aan de onderzijde voorzien van klietjes die een aangename citroengeur verspreiden. Vooral in de tropen wordt de plant veel gekweekt vanwege de uit het blad gewonnen etherische vloeistof. Als ‘verbena-olie’ is dit in de cosmetische wereld te vinden. In de omgeving van Van Munster hebben veel mensen de plant in de tuin omdat het een sierlijke plant is, maar vooral vanwege de heerlijk geurende bladeren. “De speciale smaak is bruikbaar in allerlei gerechten, goed voor de spijsvertering en kalmerend, net als valeriaan.” Een likeur van citroenverbena is volgens hem minstens zo smakelijk als de beroemde limoncello.

Soort: *Aloysia triphylla*
Synoniem: *Lippia citriodora*
Nederlandse naam: **citroenverbena**
Hoogte: **80-100 cm**
Bloeiwijze: **lichtlila tot wit**
Extra: **aromatisch blad**